

Samarbejds-kataloget

PPR Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Langeland Kommune

Udarbejdet i 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

---

1. Samarbejdskataloget for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR).....	2
2. PPR Langeland Kommune.....	2
3. PPR's Kerneopgaver.....	3
4. PPR's Værdigrundlag.....	5
6. Kontakt til PPR.....	7
<i>Indstillingsprocedurer.....</i>	<i>7</i>
7. Det Pædagogisk-psykologfaglige område.....	8
<i>Kvalificering af det forebyggende arbejde.....</i>	<i>8</i>
<i>Kvalificering af den specialpædagogiske bistand.....</i>	<i>8</i>
8. Tale-høreområdet.....	10
<i>Sproglige vanskeligheder i skolealderen.....</i>	<i>11</i>
<i>(Audio)logopædernes arbejdsområder.....</i>	<i>12</i>
<i>Udredning og handleplaner.....</i>	<i>12</i>
<i>undervisning.....</i>	<i>13</i>
<i>Sproglig revurdering.....</i>	<i>13</i>
<i>Andre arbejdsopgaver og ydelser.....</i>	<i>14</i>
9. Det bevægelsesfaglige område.....	14
<i>Fysioterapeuten.....</i>	<i>15</i>
<i>Ergoterapeuten.....</i>	<i>15</i>
<i>Motorikvejlederen.....</i>	<i>17</i>
<i>Andre arbejdsopgaver og ydelser.....</i>	<i>18</i>
10. Asylområdet.....	18
11. PPR's fokusområder 2016-2017.....	19
12. Evaluering.....	20
13. Bilag.....	20

1. SAMARBEJDSKATALOGET FOR PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK RÅDGIVNING (PPR)

Vi ønsker med samarbejdskataloget at bidrage til en tydeliggørelse af PPR's tilbud i forhold til Langeland Kommunes 0-18-årige børn og unge, deres forældre samt dag- og skoletilbud. Ligeledes ønsker vi at synliggøre PPR Langeland som en tværprofessionelt sammensat enhed.

I kataloget beskrives vores værdigrundlag, kerneopgave, hvem vi er, vores indsatser og indstillingsprocedure.

Kataloget retter sig mod vores interne og eksterne samarbejdspartnere samt det politiske system.

2. PPR LANGELAND KOMMUNE

PPR ligger på Rådhuset, Fredensvej 1 i Rudkøbing og er organisatorisk placeret i Social- og Familieafdelingen. PPR har et tæt samarbejde med afdelingen for skole- og dagtilbud.

PPR er tværprofessionelt sammensat, og hver fagperson kan repræsentere PPR ligeværdigt:

- 2 pædagogisk psykologisk konsulent (inkl. en faglig koordinator).
- 1 psykolog.
- 2 (audio)logopæder (tale-høreområdet).
- 1 motorikvejleder (12 timer ugentligt).
- 1 ergoterapeut (ca. 9 timer ugentligt).
- 1 fysioterapeut (ca. 9 timer ugentligt).

PPR har desuden tilknyttet en sekretær.

For kontaktoplysninger:

<http://www.langelandkommune.dk/Borger/FamilieBoernUnge/RaadgivningStoette/PPR>

3. PPR'S KERNEOPGAVER

PPR's kerneopgave er: *Vejledning og rådgivning således at alle børn og unge i alderen 0-18 år opnår deltagelsesmuligheder i fællesskaber, så der skabes grundlag for bedst mulig trivsel, udvikling og læring. Indsatsen er rettet mod børnene, de unge, deres forældre/primære omsorgspersoner samt det fagprofessionelle netværk omkring barnet.*

PPR's primære målgrupper:

1. Småbørn (0-6 år)
2. Elever, der er omfattet af specialundervisningsbekendtgørelsen, eller hvor der er tvivl om, hvorvidt de er omfattet af denne
3. Elever, der tidligere var omfattet af specialundervisningsbekendtgørelsen (nu en del af almenundervisningen og inklusion)

Kerneopgavens formål er at understøtte og fremme den inkluderende praksis, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse i udviklende miljøer, så tæt på almenområdet som muligt.

PPR medvirker til:

- At børn, unge, familier samt pædagogiske miljøer "robustgøres", så færrest mulige børn og unge udvikler særlige behov.
- At børn og unge med særlige behov modtager relevant specialpædagogisk bistand i daginstitutioner og skoler.

Børns udviklingsvanskeligheder kan have flere årsager, hvorfor PPR i udstrakt grad indgår i et tværprofessionelt samarbejde med andre faggrupper på såvel det forebyggende som det indgribende niveau (ligesom PPR selv er en tværprofessionelt sammensat enhed).

Det er ofte relevant, at flere af PPR's fagligheder er aktive med en indsats omkring det samme barn enten samtidigt eller forskudt af hinanden i dagpleje, børnehave, SFO og skole. Der samarbejdes ligeledes med socialrådgivere, sundhedsplejersker, familievejleder med flere.

Eksternt samarbejder PPR med specialskoler/afdelinger udenfor kommunen; eksempelvis Specialrådgivningen og Det Børne-Ungdomspsykiatriske Hus i Odense.

PPR er aktive på individ-, system-, organisations- og politisk niveau:

Individniveau	<ul style="list-style-type: none"> • Støttende samtaler • Udredning/undersøgelse • Logopædisk undervisning • Kortvarige motoriske træningsindsatser
Systemniveau	<ul style="list-style-type: none"> • Information til skoleklasser • Rådgivning til lærere, pædagogisk personale og forældre • Støtte eller supervision til arbejdsprocesser i teams • Støtte til håndtering af gruppeproblematikker • Deltagelse i overleveringsmøder (skole og børnehave) ved børn med særlige behov
Organisationsniveau – i det enkelte dagtilbud, og på det samlede børn- og unge område	<ul style="list-style-type: none"> • Sparrings- og koordineringsmøder med ledere • Aktive i koordineringen af særlige indsatser (ex. supplerende undervisning) • Deltagelse i udviklings/læringsprocesser og projekter • Samarbejde omkring inkluderende læringsmiljøer
Politisk niveau	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning og vejledning til Børn- og Unge udvalget • Rådgivning ved implementering af politiske beslutninger • Repræsenteret i kommunens visitationsudvalg

PPR's opgaver udspringer af folkeskolelovens bestemmelser om specialundervisning for elever i folkeskolen og for småbørn¹. PPR arbejder ligeledes under Forvaltningsloven, som indeholder regler om krav til sagsbehandling. PPR er forpligtet til at følge indstillede børns udvikling og føre journal over indsatsen. Journalen er omfattet af regler om aktindsigt og fortrolighed og er PPR-medarbejderens arbejdsredskab.

¹ Bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen. BEK. Nr. 999 af 15/09/2014. Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Bek. Nr. 693 af 20/06/2014. Vejledning om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Børne-, Undervisnings- og Ligestillingsministeriets vejledning nr. 11056 af 14/11 2016.

PPR har skærpet underretningspligt.

4. PPR'S VÆRDIGRUNDLAG

PPR Langeland tager udgangspunkt i Langeland Kommunes børne- og ungepolitik, der er udviklet på basis af 5 værdier:

Anerkendelse, Samhørighed, Tryghed, Udvikling og Rummelighed.

Værdigrundlag

Understøtte og sikre børns forudsætninger og mulighed for aktiv deltagelse i udviklende fællesskaber.

PPR deltager aktivt i bestræbelserne for øget inklusion. Målet er, at alle børn får mulighed for deltagelse i udviklende fællesskaber, samtidig med at de får et tilfredsstillende fagligt udbytte. Dette er i tråd med folkeskolereformen (august 2014), hvor der arbejdes ud fra følgende mål:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes, blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Børns udvikling betinges af deres mulighed for aktiv deltagelse i fællesskaber.

Ofte tages udgangspunkt i en eller flere konstaterede vanskeligheder, som det er vigtigt at anerkende og rette en indsats imod. Under denne indsats er det grundlæggende for PPR's arbejde at fokusere på ressourcer og potentialer.

Barnet og dets perspektiv er i centrum for PPR's indsatser, men det er de voksne, som er hovedaktører, fordi børns trivsel og udvikling foregår i de miljøer, relationer og sammenhænge,

de færdes i. PPR anlægger derfor en synsvinkel, hvor der ses et barn *i* vanskeligheder snarere end et barn *med* vanskeligheder. Det betyder, at barnets udviklingsmuligheder er afhængigt af, at det pædagogiske miljø udvikles. PPR's anbefalinger vil derfor oftest være rettet mod barnets betingelser for *væren* og mod de professionelle og forældrene, som har den største mulighed for at ændre betingelserne.

Forældre/primære omsorgspersoner har hovedrollen i barnets liv og er derfor centrale samarbejdspartnere. Gensidig inddragelse, åbenhed og gennemsigtighed søges sikret i så høj grad som muligt.

Børns betingelser for udvikling er ofte komplekse. PPR vægter derfor tværprofessionelt samarbejde højt og bestræber sig på at være medvirkende til at skabe sammenhæng i indsatserne, så der sikres en helhedsorienteret indsats fra omgivelserne.

Forebyggende, tidlig og hurtig indsats har en høj prioritet, da vanskeligheder ellers kan vokse sig større og udvikle sig til permanente vanskeligheder i barnet. PPR tilstræber derfor at blive inddraget så tidligt som muligt i børns liv – helt ned i dagpleje og vuggestue.

Overgange i børns liv (fx overgangen fra dagpleje til børnehave og fra børnehave til skole) kan give mulighed for udvikling, men også indebære en fare for stagnation eller fejludvikling. Derfor prioriterer PPR at deltage i overgangssituationer for børn med specialpædagogiske behov, således at vigtig viden videreformidles.

Børn tager generelt nogle større udviklingsskridt ved bestemte alderstrin (fx 4, 7 og 12 år), og samtidig er der bestemte tider i børns liv, hvor der sker større forandringer: Overgangen fra børnehave til skole, introduktion til læsning og stavning, overgangen fra indskoling til mellemtrin, skiftet i skolen hvor opgaver med et bliver meget sprogligt baserede. Der sker også ændringer i de sociale relationer, når børn nærmer sig puberteten. Alle disse forandringer er PPR parate til at understøtte.

PPR tilstræber høj faglighed og yder en specialiseret rådgivning i komplekse sammenhænge. Anbefalinger fra PPR er baseret på evidens og seneste forskning, hvorfor også PPR løbende

udvikler nye arbejdsgange og metoder. Det ligger PPR på sinde at involvere sig i tæt og forpligtende dialog med alle Langeland Kommunes brugergrupper for at sikre, at der er stort kendskab til PPR's praksis og vigtighed i arbejdet på børne- og ungeområdet. I denne tætte dialog er der mulighed for at få afstemt realistiske forventninger mellem PPR, skoler og dagtilbud.

6. KONTAKT TIL PPR

Den formelle kontakt til PPR følger altid fasemodellerne (se Bilag *Fasemodellerne*). Den indledende kontakt er via Åben Rådgivningsmøder (dagtilbud) eller RUSK-møder (skolen), hvor lærere, pædagoger og forældre kan drøfte såvel generelle, som mere specifikke, problematikker med PPR's fagpersoner.

Både lærere/pædagoger og forældre kan henvende sig til PPR. Henvendelserne kan dreje sig om principielle, faglige problemstillinger eller om udfordringer eller bekymringer i forhold til et konkret barns udvikling, trivsel og læring.

Når kontakten drejer sig om specifikke problematikker omkring et navngivent barn, skal forældrene give samtykke inden mødet. Der gives i lovgivningen mulighed for undtagelse for forældres vidende, hvis det drejer sig om tvivl om evt. underretning til de sociale myndigheder. I sådanne tilfælde kan der afholdes et enkelt møde.

INDSTILLINGSPROCEDURER

Forud for indstilling til PPR, er barnet blevet drøftet på Åben Rådgivning eller RUSK. Den skriftlige indstilling udarbejdes af skolen, daginstitutionen eller dagplejen i samarbejde med forældrene.

PPR's indstillingsskema består af et skema med stamdata samt et beskrivelsesskema. Relevante tests, observationer, handleplaner og eventuelt undervisningsplaner vedlægges. Indstillingsmaterialet findes på Langeland Kommunes hjemmeside samt på SkoleIntra. Skemaerne mailes eller afleveres direkte til PPR's sekretær (post@langelandkommune.dk).

Når PPR modtager en skriftlig indstilling på et barn, oprettes der en offentligt registreret sag og journal. Der sendes kvitteringsbrev til indstiller og til forældrene inden for 4 uger. I PPR bestræber vi os på, at en indstilling vil blive opstartet inden for 3 måneder. I brevet oplyses hvilke(n) fagperson(er), som har fået sagen, og denne vil derefter foretage vurdering af det videre forløb. Der er notatpligt på alle PPR sager.

7. DET PÆDAGOGISK-PSYKOLOGFAGLIGE OMRÅDE

Det pædagogisk-psykologiske team arbejder indenfor Psykologloven og ud fra etiske retningslinjer for Nordiske psykologer. Hvis en konsultativ indsats ikke har den ønskede effekt/udvikling eller udebliver i forbindelse med *specialpædagogiske forhold*, skal der indsendes en skriftlig indstilling (jf. afsnit 6 om indstillingsprocedurer), hvorefter der oprettes en sag. Ved særligt omfattende problematikker viderehenvises til specialenheder.

KVALIFICERING AF DET FOREBYGGENDE ARBEJDE

PPR deltager i og tilbyder rådgivning til fagpersoner på alle niveauer. Rådgivning foregår i såvel monofaglige som i tværprofessionelle fora (se bilag om Åben Rådgivning og RUSK).

Ligeledes deltager PPR i fora, hvor fokus er på pædagogik og udvikling af læringsmiljøer, ligesom der gives undervisning, rådgivning og faglig sparring til fagpersonale, såvel enkeltvis som i grupper. Der kan tilbydes kortere rådgivningsforløb (3-5 samtaler) til forældre og børn.

KVALIFICERING AF DEN SPECIALPÆDAGOGISKE BISTAND

Hvis der er tale om betydelige udviklingsmæssige vanskeligheder hos et barn, skal PPR medvirke til at vurdere behovet for specialpædagogisk bistand til både småbørn og skoleelever. Der kan udarbejdes en Pædagogisk Psykologisk Vurdering (PPV). Denne skal indeholde anbefalinger om relevante pædagogiske tiltag.

For at PPR kan udarbejde en vurdering af et specialpædagogisk behov, forudsætter det, at der er udfærdiget en skriftlig indstilling til PPR med en *"...grundig beskrivelse af den uoverensstemmelse,*

der er opstået mellem mulighederne for at tilrettelægge læringsforløb inden for rammerne af den almene praksis og barnets kompetencer og potentialer. I beskrivelsen bør det endvidere indgå, hvilke tiltag der har været iværksat for at tilgodese barnets særlige behov inden for rammerne af den almene praksis”.²

PPV'en består i at se barnet, som en del af den kontekst/sammenhæng og de relationer, som det indgår i. anbefalingerne vil derfor rette sig mod ændringer i pædagogikken og miljøet. I PPV'en beskrives barnets faglige, personlige og sociale potentialer og ressourcer.

PPV'en kan hvile på forskellige former for informationer og undersøgelsesredskaber, herunder også informationer modtaget fra skoler, institutioner og forældre. Det vil afhænge af den enkelte sags karakter, om PPR finder det nødvendigt at foretage testning i forbindelse med udarbejdelse af en PPV. PPV'en udarbejdes skriftligt og formidles til forældre/primære omsorgspersoner og skole/institution.

Forslag i forhold til specialpædagogiske foranstaltninger fremsendes til skolens eller institutionens leder, der afgør i hvilken grad PPR's anbefaling følges. Kompetencen til at beslutte, om et fremsat forslag til specialpædagogisk foranstaltning følges, ligger således ikke hos PPR, men hos den enkelte skole/institutionsleder eller i kommunens visitationsudvalg. Det er den enkelte institutions leder, som foretager indstilling til det kommunale visitationsudvalg, vedlagt PPR's anbefalinger i PPV'en, når det vurderes at almenrammen ikke kan tilgodese barnets behov. PPR følger årshjulet for beslutninger om specialpædagogiske vurderinger og tiltag.

---

² Inspireret af: Vejledning om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Pædagogisk-psykologisk team varetager en lang række opgaver udover ovennævnte, fx:

- Deltagelse i revisitationsmøder på børn i specialforanstaltninger, såvel i som udenfor kommunen.
- Udarbejdelse af pædagogiske psykologiske udtalelser fx i forbindelse med
  - Optagelse på specialefterskole.
  - Friskolers ansøgninger om støtte i SU-styrelsen.
  - I forbindelse med udtalelser til VIS
- Henvisninger til eksterne udredninger (OUH, VISO, Specialrådgivning mv.).
- Deltagelse i netværksmøder i eksternt regi (fx OUH, VISO, Specialrådgivningen).
- Deltagelse i dialogmøder og tværfaglige møder med andre interne kommunale afdelinger.
- Medvirke ved vurdering af, om skolestart skal udsættes.
- Deltagelse i kurser og temadage vedr. implementering af børn- og ungepolitikken.
- Rådgivning i IT-kompenserende hjælpemidler mm. til børn/unge med dysleksi/ordblindhed
- Rådgivning i forhold til undervisningsmaterialer og didaktik
- Forældreaftener i børnehaver efter særlig aftale.
- Deltagelse i udviklingsprojekter omkring børn og unge.

8. TALE-HØREOMRÅDET

Det tale-hørefaglige team yder specialpædagogisk bistand til forældre, fagprofessionelt personale samt børn og unge med tale-, sprog-, stemme- og/eller hørerelaterede vanskeligheder.

Der ydes specifik rådgivning og vejledning med udgangspunkt i en inkluderende tilgang, som følges op ved hjælp af handleplaner.

Der rettes fokus mod en forebyggende indsats med det formål så tidligt som muligt at understøtte og stimulere barnets sprog- og taleudvikling. Det er endvidere vigtigt, at indsatsen giver alle børn de bedst mulige forudsætninger for trivsel og aktiv deltagelse i fællesskabet.

Audiologopæden kan ved specifikke vanskeligheder vælge at tilbyde direkte undervisning af barnet/eleven, hvilket tilrettelægges og udføres i samarbejde med forældre og institution/skole. Det kan være fordrende for inklusionen, at barnet eller eleven tages ud af sin vante sammenhæng i en afgrænset tidsperiode, hvor der arbejdes målrettet og struktureret i rolige omgivelser med et klart mål for øje.

Audiologopædernes primære indsatsområde er de 0-6 årige, men ved behov ydes der også talesproglige indsatser på skoleområdet.

SPROGLIGE VANSKELIGHEDER I SKOLEALDEREN

Sproglige vanskeligheder er ofte tydelige tidligt i barnets liv fx i form af udtalevanskeligheder, begrænset ordforråd eller vanskeligheder ift. sætningsopbygning. I dag ved vi, at børn, der som små har haft store sproglige vanskeligheder, kan risikere at møde udfordringer senere i deres liv af faglig eller social karakter, hvilket igen kan føre til generthed og manglende selvtillid. Dette skal helst forudses og forbygges.

Der vil derfor som udgangspunkt have været en indsats ift. barnets talesproglige vanskeligheder, hvilket medfører, at barnet ved skolestart har et upåfaldende talesprog. Senere kan de sproglige vanskeligheder dog komme til udtryk på andre måder, fx ved at eleven har svært ved at læse og stave, svært ved at udlede meningen af en tekst eller andre faglige vanskeligheder. Her kan være skjulte sproglige vanskeligheder, som påkalder sig opmærksomhed.

Ovenstående er årsag til, at (audio)logopæderne ved PPR Langeland er til stede på skolerne. (Audio)logopæderne følger den gældende lovgivning på området³.

---

³ www.alf.dk/Love-og-bekendtgørelser.138.aspx og Audiologopædisk Forenings gældende fagetiske retningslinjer: www.alf.dk/Fagetiske-retningslinjer.137.aspx

(AUDIO)LOGOPÆDERNES ARBEJDSOMRÅDER

(Audio)logopæden beskæftiger sig med en bred sammensætning af forsinket eller afvigende udvikling inden for områderne tale, sprog, hørelse og stemme.

(Audio)logopædernes arbejdsområder kan fx være:

- Fonologiske vanskeligheder
- Sprogforståelsesvanskeligheder
- Pragmatiske og kommunikative vanskeligheder
- Grammatiske vanskeligheder
- Høretab og andre hørelserelaterede problematikker
- Stammen og/ eller løbsk tale
- Stemme problemer (hæshed, forkert stemmeføring o.a.)
- Læsp
- Snøvl
- Læbe- ganespalte
- Neurologisk betingede tale og/ eller sprogvanskeligheder

UDREDNING OG HANDLEPLANER

Hvis der er tale om betydelige talesproglige vanskeligheder, kan der foretages en udredning af barnet. Dette forudsætter skriftlig indstilling til PPR (jf. afsnit 6 om indstillingsprocedurer). Forløbet strækker sig ofte over flere gange og indholdet er afhængigt af vanskelighedens omfang og karakter. Som en del af udredningen kan der indgå en observation af barnet i dets vante omgivelser samt interviews med nære voksen-relationer. De fleste udredninger vil resultere i en konkret skriftlig handleplan udarbejdet i samarbejde mellem forældre/primære omsorgspersoner, daginstitution/skole og (audio)logopæd.

Den audiologopædiske handleplan kan eksempelvis fokusere på:

- Plan for hvem og hvordan barnets/elevens netværk orienteres om problemstilling og indsatsområder.
- Omgivelsernes reaktioner og måder at støtte op om barnet/eleven på.
- Strategier til at støtte barnet/eleven, når de svære situationer opstår i dagligdagen. Ofte vælges 2-3 fokuspunkter. Her arbejdes fx med erkendelse, kompensations- og mestringsstrategier.
- Strategier til og aftaler om træning af vanskeligheden.

UNDERVISNING

Enkelte børn med betydelige talesproglige vanskeligheder kan have behov for undervisning. Denne tilrettelægges ud fra det enkelte barns behov, sproglige niveau og alder og udføres i samarbejde mellem forældre, institutionen/skolens personale og (audio)logopæden. Forældrene ses som vigtige samarbejdspartnere og inddrages som en aktiv del af den daglige træning. Ofte udlånes materialer, og der gives råd og vejledning til forældrene, så de kan træne med barnet hjemme. I helt særlige tilfælde, hvor barnet kræver ekstra hensyntagen eller støtte, kommer (audio)logopæden i hjemmet.

SPROGLIG REVURDERING

Der foretages jævnlige revurderinger, hvis indhold afhænger af vanskelighedernes karakter. Revurderingen følges op af en skriftlig rapport, som kan ledsages af samtaler med forældre og pædagoger/lærere.

Udredning, undervisning og revurdering forudsætter, at barnet er indstillet til PPR (jf. afsnit 6 om indstillingsprocedurer).

ANDRE ARBEJDSOPGAVER OG YDELSER

Audiologopæderne varetager en række andre opgaver, fx

- Opkvalificering og opdatering qua deltagelse i månedlige faglige netværk på Fyn.
- Vejledning af personale i dagpleje, dagsinstitution og skole.
- Henvisninger til eksterne samarbejdsrelationer, ofte i samarbejde med andre faggrupper, fx: OUH/Høreklubben og stemmeafdelingen, Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi (CKV), VISO, Specialrådgivningen.
- Medvirke ved vurdering af skoleudsættelse.
- Tovholderfunktion på netværk for sprogpædagoger i børnehaverne.
- Undervisning af personalegrupper.
- Forældreaftener i børnehaver.
- Inspiration til fremstilling, udlån og udlevering af materiale til brug ved den brede sproglige aktivitet i dagplejer/ børnehaver.
- Opdatering på området ved deltagelse i kurser og workshops.

9. DET BEVÆGELSESFAGLIGE OMRÅDE

Det bevægelsesfaglige team består af en ergoterapeut, en fysioterapeut og en motorikvejleder, som analyserer og vurderer barnets/den unges sensoriske og motoriske forudsætninger for deltagelse i hverdagsaktiviteter samt vejlede netværket til at støtte op om barnets udvikling.

PPR's ergo- og fysioterapeut arbejder indenfor Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

Fokus er dels at kvalificere det forebyggende arbejde via rådgivning og vejledning til forældre og fagpersoner, dels at vurdere og teste barnets ressourcer, potentialer og udfordringer. I særlige tilfælde tilbydes ergo-, fysioterapeutisk eller motorisk træning.

Målet er at understøtte og sikre børns forudsætninger og muligheder for deltagelse i udviklende fællesskaber.

Der prioriteres tidlig indsats gennem sundhedsfremme, forebyggelse og træning i et tæt samarbejde med sundhedsplejersker, dagpleje, vuggestue og børnehaver.

Henvendelser til det bevægelsesfaglige område kan omhandle kropslige-/bevægelsesmæssige temaer og udfordringer eller bekymringer om et konkret barns udvikling, trivsel og læring.

Ergo- og fysioterapeuten afdækker problemstillinger omkring børn og børnegrupper med særligt fokus på sensoriske og motoriske ressourcer og udfordringer. I dialogen med forældre og fagpersoner fokuseres på barnets daglige omgivelser samt barnets kropslige og bevægelsesmæssige udtryk i meningsfulde aktiviteter. Igennem fælles målsætning bidrager vi til at skabe sammenhæng i indsatserne omkring barnet eller den unge.

FYSIOTERAPEUTEN

Fysioterapeuten kvalificerer forældre og fagpersoners evner til at observere og reflektere over børns grovmotoriske bevægelsesaktiviteter og deltagelse i forskellige bevægelsesarenaer i barnets hverdag. Fysioterapeuten kvalificerer forældre og fagpersoners evner til at forstå børns grovmotoriske bevægelsesadfærd og se denne i større sammenhæng.

Vejledningen har fokus på at skabe forståelse for sammenhængen mellem barn, opgave og kontekst og bidrager med viden om udviklingsstøttende foranstaltninger i forhold til generelle og specifikke sensoriske- og bevægelsesmæssige problemstillinger.

Fysioterapeuten analyserer og vurderer barnets sensoriske og bevægelsesmæssige forudsætninger for at deltage i hverdagsaktiviteter. Det gælder bevægelser, hvor de store muskelgrupper bliver brugt. De store bevægelser benyttes bl.a., når barnet skal rulle, krybe, gå, hoppe, løbe og balancere.

ERGOTERAPEUTEN

Ergoterapeuten kvalificerer forældre og fagpersoners evner til at observere og reflektere over børns finmotoriske bevægelser (øjets, mundens og mimikkens led og muskler), aktiviteter og

deltagelse i forskellige bevægelsesarenaer i barnets hverdag. Ergoterapeuten kvalificerer forældre og fagpersoners evner til at forstå børns finmotoriske bevægelsesadfærd og se denne i større sammenhæng.

Vejledningen har fokus på at skabe forståelse for udviklingsstøttende foranstaltninger i forhold til generelle og specifikke sensoriske- og bevægelsesmæssige problemstillinger, at forstå og anvende sammenhængen mellem barn, opgave og kontekst.

Ergoterapeuten analyserer og vurderer barnets sensoriske og motoriske forudsætninger for deltagelse i hverdagsaktiviteter. Det drejer sig om bevægelser, hvor de små muskelgrupper, øjets, mundens og mimikkens led og muskler bliver brugt. De små bevægelser benyttes bl.a., når barnet skal spise og bruge sine hænder fx til af og påklædning, samt når barnet skal holde på en blyant

Eksempler på ergo- og fysioterapeutens arbejdsområder:

- Børn og fysisk aktivitet i et helhedsorienteret perspektiv
- Tilrettelæggelse af omgivelser
- Strukturering af aktiviteter
- Læring og udvikling af bevægelse
- Sansbearbejdning
- Håndmotorik
- Mundmotorik
- Synsbearbejdning
- Lavt vågenheds- og aktivitetsniveau
- Højt vågenheds- og aktivitetsniveau
- Hjælpemidler

Eksempler på ergo- og fysioterapeutiske metoder:

- Observation
- Aktivitetsanalyse
- Bevægelsesanalyse
- Siddestillingsanalyse
- Test
- Undersøgelser
- Vejledning
- Træning

MOTORIKVEJLEDEREN

Motorikvejlederen vurderer barnets sensoriske og bevægelsesmæssige forudsætninger for at deltage i hverdagsaktiviteter. Det gælder bevægelser, hvor de store muskelgrupper som skulder, albue, hoft og knæ bliver brugt. De store bevægelser benyttes bl.a. når barnet skal rulle, krybe, gå, hoppe, løbe og balancere.

Motorikvejlederen har desuden følgende ansvarsområder:

- Korterevarende træningsforløb
- Udlån af PPR's kugledyner og puder i samarbejde med relevante fagpersoner.
- Deltagelse i dagplejens legestuer.
- Tovholderfunktion for netværksgruppe bestående af bevægelsepædagoger fra dagpleje og børnehaver (netværksgruppen mødes 2 x årligt).
- Ansvarlig for indkaldelse til årlige statusmøder på børn med vedvarende ergo- og fysioterapeutisk behandling.

ANDRE ARBEJDSOPGAVER OG YDELSER

Ergo- og fysioterapeuten varetager en række andre opgaver, fx

- Opkvalificering og opdatering qua deltagelse i faglige netværk.
- Henvisninger til eksterne samarbejdsrelationer, ofte i samarbejde med andre faggrupper, fx: OUH Børneneurologisk Ambulatorium, Ortopædkirurgisk afdeling, VISO og øre/næse/halslæger, specialrådgivningen, egen læge, bandagist.
- Undervisning af personalegrupper.
- Inspiration til fremstilling, udlån og udlevering af materiale til brug inden for det sanse- og bevægelsesmæssige område.
- Opdatering på området ved deltagelse i kurser og workshops.

10. ASYLOMRÅDET

Overordnet er PPR's indsats på asylområdet gældende på samme vis som arbejdet generelt på skoler og dagtilbud.

Det primære arbejde på asylområdet vil dog bestå af rådgivning og vejledning for at understøtte skolernes og daginstitutionernes opgaveløsning i arbejdet med børnene.

11. PPR'S FOKUSOMRÅDER 2016-2017

PPR har særligt fokus på følgende områder i 2016-2017:

<p style="text-align: center;">Den nye skolereform</p> <p>PPR prioriterer at tilpasse sine ydelser og kompetencer til den nye folkeskolereform og det ændrede lovgrundlag for PPR. Synlighed og overvejelserne bag kommunikerer ud til brugeren gennem et nyt samarbejds katalog. Der er særlig fokus på at støtte skolerne i at implementere skolereformen.</p>	<p style="text-align: center;">Tværfagligt samarbejde internt i PPR</p> <p>Dette kommer i praksis til udtryk gennem Åben Rådgivning og RUSK-møder med flere fagligheder repræsenteret samtidig.</p>
<p style="text-align: center;">Forebyggende arbejde</p> <p>Dette betyder en opprioritering af området omkring de 0 – 3-årige, samt et endnu mere formaliseret rådgivningstilbud i PPR og der sigtes mod højere inddragelse af det primære netværk i forhold til de problematikker, som PPR inddrages omkring.</p> <p>PPR har desuden et stort fokus på det konsultative arbejde bl.a. observationer og rådgivende arbejde ude på skolerne og i dagtilbud.</p>	<p style="text-align: center;">Understøttelse af pædagogisk udvikling på daginstitutionsområdet</p> <p>På Langeland har alle daginstitutioner været igennem samme uddannelse af personalet, samtidig med, at der sker ændringer i den opgaveløsning, daginstitutionerne skal foretage. PPR har særligt fokus på at støtte de nye tiltag og ændringer, som hver enkelt børnehave prioriterer.</p>
<p style="text-align: center;">Understøttelse af specialpædagogik i almenramme</p> <p>I Børnehaven Pyramiden er 8 af de 38 pladser forbeholdt børn med særlige udfordringer. Sammen med børnehavens øvrige børn, indgår alle børn i en fuldt inkluderet enhed. Det betyder, at der arbejdes målrettet med inklusion, barnets perspektiv, børnefællesskabet og det gode forældresamarbejde. Dette understøtter PPR gennem fast deltagelse i arbejds møder og statusmøder, samt ved at tilbyde supervision til personalet. Herudover tilbydes børnehaven Åben Rådgivning på samme niveau som de øvrige børnehaver i kommunen.</p>	<p style="text-align: center;">Inklusion af specialklasse elever</p> <p>Ved en politisk beslutning, har antallet af specialklasse elever skullet reduceres, dvs. at en række elever, som hidtil har gået i specialklasser, skullet inkluderes i almenundervisningen. Dette har PPR's særlige fokus, ligesom de andre elever, der i forhold til den gamle skolereform hørte indenfor specialundervisningsbegrebet, kræver en særlig opmærksomhed. Dette gøres i erkendelsen af, at denne gruppe fortsat er sårbar, og med risiko for at glide over i den kategori af elever, der indbefatter specialundervisning (behov for mere en 9 timers støtte ugentligt).</p>

12. EVALUERING

PPR's samarbejds katalog evalueres og revideres næste gang ultimo 2016.

13. BILAG

Bilag 1: Åben Rådgivning ved PPR

Bilag 2: RUSK ved PPR

Bilag 3: Fasemodel - småbørn

Bilag 4: Fasemodel - skolebørn

ÅBEN RÅDGIVNING VED PPR

Åben rådgivning placerer sig i fasemodellens fase 2. Der har i fase 1 været en koordineret indsats i samråd med forældre og leder – med efterfølgende evaluering af tiltag.

I åben rådgivning kan man drøfte enkelte børn/elever eller mere generelle problemstillinger. Det er muligt at få rådgivning af psykolog, audiologopæd og fysio-/ergoterapeut.

OPGAVEBESKRIVELSE TIL ÅBEN RÅDGIVNING

Udfyldes af teamet/fagpersonen, og hvis det drejer sig om et barn – helst i samarbejde med forældrene. I særlige tilfælde kan sagen være anonym.

Beskrivelsen indeholder en opgavebeskrivelse og ønsket med rådgivningen, og hvilken fagperson der formodes at skulle inddrages. Brug evt. blanketten til åben rådgivning.

Lederen videreformidler opgavebeskrivelsen til PPR-psykologen senest en uge før mødet.

Indstilleren medbringer barnets sagsmappe og andre relevante papirer til åben rådgivning.

LEDERENS ROLLE – FØR OG UNDER MØDET

Lederen sikrer forud for mødet, at:

- der ikke er en aktiv PPR-sag på barnet.
- invitere parterne.
- prioritere og afsætte tid til de enkelte rådgivninger (min. 30 minutter).
- dagsorden mailes til PPR-psykologen sammen med opgavebeskrivelsen senest en uge før mødet.

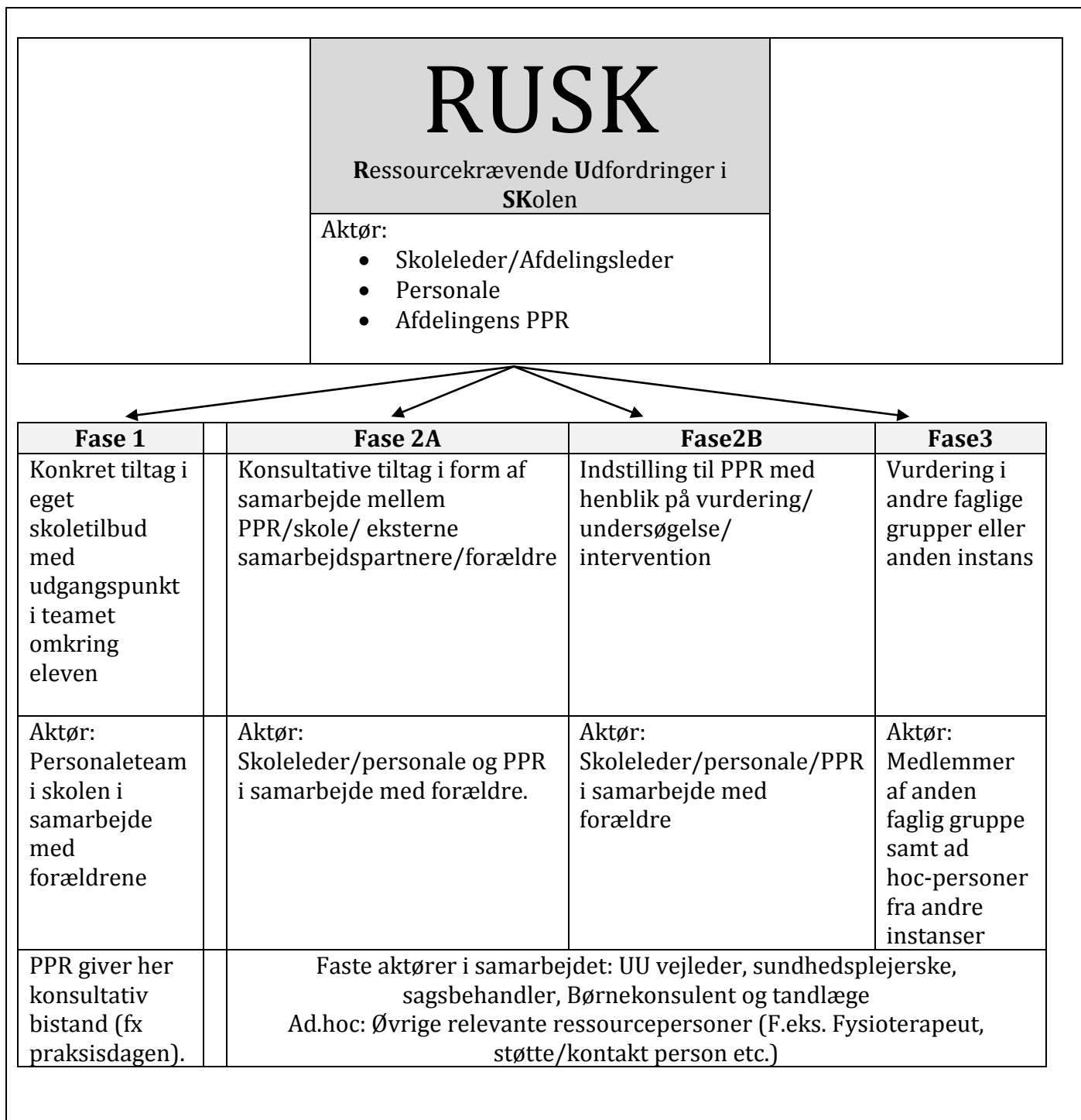
På mødet sikrer lederen, at:

- der tages beslutningsreferat/laves handleplan på mødet – og at denne lægges på barnets sagsmappe i institutionen.
- styre tiden og sikre, at der foretages aftaler om evaluering og eventuel opfølgning på handleplanen.

MØDETS UDFALD

<p>Identificering af relevante fagpersoner.</p> <p>F.eks. interne res-sourcepersoner, OUH, Familieafdelingen, Sundhedsplejen e.a.</p>	<p>Institutionen udarbejder en handleplan på baggrund af råd og vejledning ved mødet.</p> <p>Der er mulighed for at vende tilbage ved senere åben rådgivning. Herudover er PPR ikke inddraget videre i sagen.</p>	<p>Korterevarende konsultativt forløb.</p> <p>PPR-personen indgår i et indsatsforløb bestående af 3-5 konsultationer. Dette kræver ved individsager en indstilling til PPR.</p>	<p>Indstilling på børn</p> <ul style="list-style-type: none"> - med formodning om specialundervisningsbehov (over 9 ugentlige undervisningstimer) eller omfattende specialpædagogiske behov. - med specifikke vanskeligheder, der kræver en længerevarende indsats.
--	--	--	--

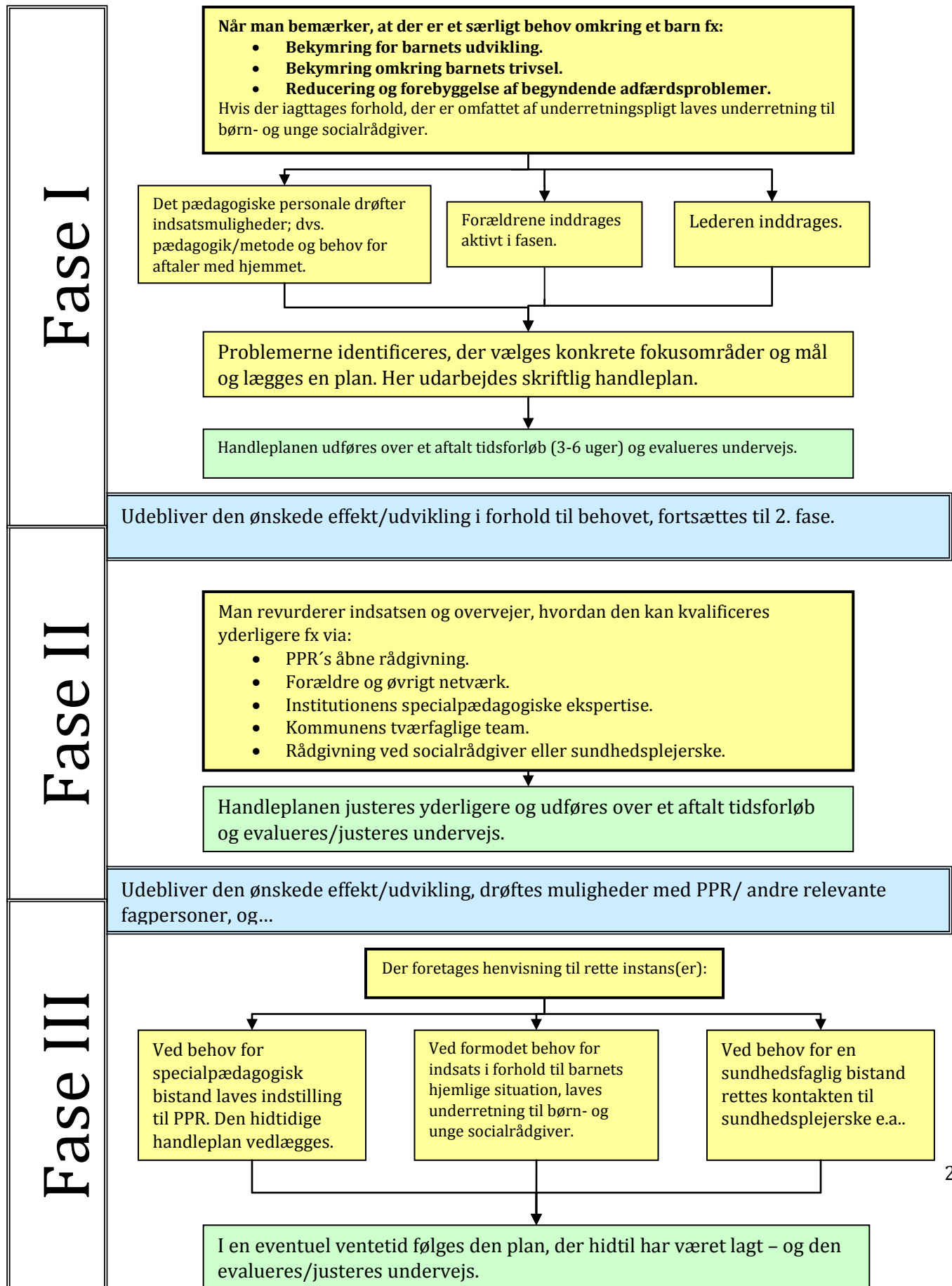
Bemærkninger til modellen

- **RUSK** – Ressourcekrævende **U**dfordringer i **SK**olen er det lokale møde i den enkelte afdeling eller skole. Her drøftes daglige problemstillinger og sagsbehandlinger omkring enkeltbørn, grupper af børn, klasse eller særlige relevante temaer. Afdelingslederen for specialpædagogik laver dagsordenen og faciliterer mødet - afdelingslederen for afdelingen er mødeleder.
- Forældrene orienteres før indstilling til RUSK. Forældre kan ikke forhindre sagsfremstilling på RUSK, men kan forlange anonymitet. Forældre deltager aldrig i RUSK møder.
- Tiltag for områderne i Fase 1, 2A, 2B og 3 aftales på det konkrete konsultative interne møde mellem skolen og PPR, således at dette kan tilpasses den enkelte skole i samarbejde med PPRs arbejdsmuligheder. Som eksempel kan ses Fasemodellen, der er udarbejdet i samarbejde mellem PPR og skolen.
- På mødet konkretiseres, hvori udfordringen omkring det enkelte barn eller gruppen af børn består. På baggrund heraf træffes aftalen om valg af tiltag - Fase 1,2,3 - og aktørernes opgave i forhold til tiltaget konkretiseres.
- Problemstillinger vedrørende barnet/den unge eller grupper af børn/unge drøftes og tiltag besluttet på mødet (30 minutter pr. problemstilling).
- Efter hver sag, udpeges en tovholder fra RUSK og dette medlem er forpligtet på at følge opgaven sammen med teamet, eleven og forældre. Tovholder kan ligeledes indstille til en sagsopfølgning på RUSK, der typisk er af kortere varighed og forefindes under punkt i dagsordenen, der hedder status på aktuelle sager.
- Problemstillinger indstilles til RUSK via udarbejdet skema, og dette kan ske indtil 8 dage før mødets afholdelse.
- Alle kan indstille til RUSK (årgangsteam, kontaktlærer, pædagog etc.) Særlig forpligtigelse har medlemmer af RUSK.
- Hvis et ikke RUSK medlem har indstillet en sag, så deltager vedkommende på RUSK mødet under dette punkt og fremstiller sagen.
- Indstiller fører notatark og tager det med tilbage til teamet, samt vedhæfter det elevens portfolio.
- Aflysning af møde, grundet manglende indstillinger, kan ske 2 dage før planlagte møde.

RUSK møder og deltagere

- **RUSK BASIS** faste medlemmer:
*Afdelingsleder, afdelingsleder for specialpædagogik, PPR, specialpædagog,
Læsevejleder/supplerende undervisning*
- **RUSK UDVIDET** faste medlemmer en gang:
*Deltagere i basis RUSK + UU-vejleder, Sundhedsplejerske, Børnekonsulent, Tandlæge og
Sagsbehandler/repræsentant fra familieafdelingen*
- Andre ad hoc: *Tale/hørepedagog, Læringscenter, Familieklasse, Skolefe, Fysioterapeut,
ekstern psykolog etc.*

Fasemodel på indsats ved småbørn med særlige behov

Fasemodel på indsats omkring elever med særlige behov

Fase I

Når man bemærker, at der er et særligt behov omkring et barn fx:

- Dårligt læringsudbytte
- Manglende motivation og lav arbejdsindsats.
- Reducering og forebyggelse af begyndende adfærdsproblemer.

Hvis der iagttages forhold, der er omfattet af underretningspligt laves underretning til børn- og unge socialrådgiver.

Teamet og SFO drøfter indsatsmuligheder; dvs. pædagogik/metode (fx LP-modellen, læringsstile, CL og skolefe).

Forældrene inddrages aktivt i fasen.

Lederen informeres.

Problemerne identificeres, der vælges konkrete fokusområder og mål og lægges en plan. Her udarbejdes skriftlig handleplan.

Handleplanen udføres over et aftalt tidsforløb (3-6 uger) og evalueres undervejs.

Udebliver den ønskede effekt/udvikling i forhold til behovet, fortsættes til 2. fase.

Fase II

Man revurderer planen og overvejer, hvordan den kan kvalificeres yderligere fx via:

- Skolens RUSK med PPR.
- Forældre og netværk.
- Skolens specialpædagogiske ekspertise.
- Kommunens tværfaglige team.
- Rådgivning ved socialrådgiver eller sundhedsplejerske.

Handleplanen justeres yderligere og udføres over et aftalt tidsforløb og evalueres/justeres undervejs.

Udebliver den ønskede effekt/udvikling, drøftes muligheder med PPR/ andre relevante fagpersoner, og...

Fase III

Der foretages henvisning til rette instans(er):

Ved behov for specialpædagogisk bistand laves indstilling til PPR. Den hidtidige handleplan vedlægges.

Ved formodet behov for indsats i forhold til barnets hjemlige situation, laves underretning til børn- og unge socialrådgiver.

Ved behov for en sundhedsfaglig bistand rettes kontakten til sundhedsplejerske e.a.

I en eventuel ventetid følges den plan, der hidtil har været lagt – og den evalueres/justeres undervejs.